

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (LETO) XXVI. (20)

No. (števil.) 41

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

12. oktobra 1967

Regis Debray

Mlad in bogat francoski intelektual, ki mu je usoda delavskega razreda prav toliko mar, kakor je mar sovjetskimi funkcionarjem v Kremlju, Regis Debray, je 6. marca t. l. skrivoma prekorčal bolivijsko mejo in se napotil v tajno komunistično gverilsko taborišče v Nancahuazú, v jugovzhodnem delu Bolivije. Brkat in bradak, kakor njegova velika prijateljstva Fidel Castro in pravkar ubiti Ernesto Che Guevara, je bil Regis Debray tako nepreviden, da se je njegova pustolovska pot po bolivijskih gorskih planotah izenada končala komaj sedem tednov pozneje, 28. aprila, v kleščah bolivijske vojaške patrulje. Znašel se je v vojaškem zaporu v Camiri, rudarskem naselju v jugovzhodni Boliviji.

Poznavalce komunistične taktike in sredstev, ki jih uporabljajo, Debrayeva zadeva ne preseneča. Ni treba seči daleč nazaj, samo do komunistične revolucije v Španiji leta 1936, pa se bomo spomnili, da je mednarodni komunizem že v tisto evropsko deželo, ki si jo je hotel podvreči, navozil na stotine mednarodnih komunističnih pionirjev, s katerimi je sestavil mednarodne brigade, ki so prelivala kri domačinov toliko lažje, ker ni šlo za njihove sonarodnjake — vse za cilje mednarodnega komunizma.

Regis Debray je eden izmed takih mednarodnih komunističnih pionirjev. Predstavlja tipičen poveljni proizved vplivne in bogate francoske družbe — njegova mati je n. pr. podpredsednica pariškega občinskega sveta — ki se zna sukati na parketu, pa tudi na robatih skalah gorskih področij z brzostrelko v rokah, sejoč teror in smrt.

Že dejstvo, da je Fidel Castro njegov najtesnejši prijatelj, pove vse. Fidel Castro mu je dal na havanski univerzi stolico za „poučevanje“ zgodovine filozofije, univerza pa je morala založiti in izdati njegov gverilski priročnik „Revolucija v revoluciji“. Ko se je stekel čas, ga je Fidel Castro po nalogu mednarodnega komunizma poslal v Latinsko Ameriko, da se je prethotapil v Bolivijo, strateško izbrano deželo, ki jo bo treba spremeniti v osrednjo komunistično postojanko v Latinski Ameriki.

Popolnoma predan mednarodnemu komunizmu je Regis Debray imel namen s peresom širiti „zmagovite“ podvige bolivijskih komunističnih gverilcev, ker je mednarodna komunistična skupina v Boliviji potrebovala za začetek dobro organizirano mednarodno propagando za svoj obstoj. Regis Debray je lagal, da je prišel v Bolivijo kot časnikar, ki hoče intervjuvati mednarodnega komunističnega Che Guevara. Vsakomur, ki pozna komunistično taktiko, je bilo jasno, da Regis Debray laže in da je stanek s Che Guevaro bil vnaprej pripravljen v propagandne namene za komunizem.

Bolivijske vojaške oblasti so popolnoma pravilno sklepale, da je Regis Debray visok komunistični funkcionar mednarodnega kova, kakor je bil n. pr. Che Guevara. Zato so mu, popolnoma pravilno, obenem z argentinskim komunistom Cirom Bustosom in drugimi gverilci, takoj preprečile nadaljnje akcije in ga postavile pred vojaško sodišče.

Zaradi razumljive neizkušenosti bolivijskih oblasti v ravnanju z ujetimi komunističnimi funkcionarji mednarodnega kova — to je njihov prvi slučaj, kakor je sploh prvi tak slučaj v vsej Latinski Ameriki — se je svetovnemu komunizmu posrečilo organizirati in vsaj deloma izpeljati pravo svetovno bitko proti bolivijski vladi in vojski v prid Debrayu.

Pred vsem svobodnim svetom se je osmešil francoski predsednik De Gaulle, ko je klonil propagandnemu pritisku, ki so ga organizirali iz Havane in Moskve, in se javno zavzel za Debraya. Pozabil se je vprašati, kaj bi storil on z n. pr. bolivijskim komunističnim gverilcem, ki bi prišel streljat Francoze v Francijo in rušiti njegov režim.

Komunistični agenti, vtihotapljeni v mednarodne časopisne agencije, ali pa običajna koristna budala, ki jih je to-

AMERIŠKA OFENZIVA V VIETNAMU IN KITAJSKI DIPLOMATSKI PORAZ

Položaj v Vietnamu je ves minuli teden ostal nespremenjen. Amerikanci so silovito dan za dnem bombardirali vojaške objekte v Severnem Vietnamu, v Južnem pa so dosegli veliko zmago nad komunisti.

Od vseh strani se širi pritisk na Washington, naj ustavi bombardiranje Severnega Vietnama ter tako mnoge zahodne države nasedajo komunistični podtalni propagandi, da bo tako možno pripraviti Hočiminh na mirovne razgovore z Amerikanci.

Opazovalci so mnenja, da so komunisti sprožili to propagando o nujnosti ustavitve bombardiranja Severnega Vietnama zato, ker postaja to bombardiranje vedno bolj učinkovito in prizadeva komunistom vedno večjo škodo, odn. jih hromi v njihovih naporih za osvojitve Južnega Vietnama.

Ameriška vlada vztraja na svoji politiki takojšnjega premirja v Vietnamu, čim bi to javno in brezdvomno hotel tudi Hanoi.

Ameriške vojaške žrtve v Vietnamu

so minuli teden prekoračile številko 100.000 mrtvih in ranjenih. Večino žrtev je ameriška vojska utrpela od leta 1965 dalje, ko je začela odločno posegati v južnovietnamske boje proti komunistom. Smrtnih žrtev je Ameriška vojska v Vietnamu imela doslej 13.000, ranjenih pa 86.000. Od ranjenih se je 42.000 lahko hitro vrnilo na bojišče, 30.000 je moralo biti poslanih v bolnišnice, okoli 15.444 pa je ostalo nesposobnih za nadaljnje vojaške akcije.

Rdeča Kitajska in Sovjetska zveza pa sta medtem sklenili s Severnim Vietnamom nove vojaške pogodbe o dobavi vojaškega materiala za nadaljevanje vojne proti Južnemu Vietnamu.

Na diplomatskem področju je Peking doživel velik poraz, ko je indonezijska vlada v ponedeljek objavila, da prekinita diplomatske stike z rdečo Kitajsko. Kitajsko osebje Maočetungovega posla-ništvu v Jakarti so indonezijske oblasti zadržale v državi, dokler ne bo indonezijsko diplomatsko osebje že varno prešlo čez mejo v Hongkong.

Kongres angleških laburistov

Britanska laburistična stranka je imela minuli teden v Londonu svoje letno zborovanje, ki je trajalo pet dni in na katerem so razpravljali o gospodarskih, socialnih in političnih vprašanjih in delu stranke ter vlade.

Iz zborovanja, na katerem je prišlo večkrat do ostrih debat med skrajnim levim krilom stranke in vladno večino, je stranka kot celota izšla enotna v vseh glavnih vprašanjih.

Predsednik stranke John Boyd je podčrtal rezultate zborovanja in jih prikazal kot manifestacijo enotnosti stranke. V svojem zaključnem govoru je med drugim poudarjal: „Naj ta naša poslanica doseže sleherni dom v državi: med nami ni razdora. Nobenega spora ni v važnih vprašanjih med našo stranko in našimi člani v vladi.“

Boyd je s tem povedal, da je britanski vladi uspelo potlačiti nezadovoljstvo levičarskega krila stranke, ki je hotelo prevladati nad zmerno večino predvsem v zadevah zunanje politike ter obrambe in gospodarstva.

Samo v zadevi podpiranja Amerikancev v njihovi vojni v Vietnamu proti komunistom je levo krilo uspelo pridobiti večino glasov proti vladi, vendar je bila ta večina tako majhna, da britanski zunanji minister ni smatral za vedno resolucijo kot odločilen udarec.

Levica, ki je še pretekli teden obljubovala, da bo izvedla odločilno kampanjo za spremembo vlade, tako da se bo spremenila tudi zunanja politika, se je med zborovanjem „potopila v pesimistično apatijo“, je zapisal vplivni londonski tehnik „Weekly Economist“ ter je bila ves čas zborovanja pravza-

prav brez pravega vodstva in praktično popolnoma dezorganizirana.

Wilson si je zagotovil podporo stranke v svoji politiki gospodarske deflacije, kljub težavam, ki jih ta politika povzroča zaradi povečanja nezaposelnosti v državi. Prav tako je dobil v laburistični stranki vso oporo za nadaljevanje britanske obrambne politike in za včlanjenje Anglije v Skupni evropski trg.

Britanski zunanji minister George Brown smatra, da so potrebni direktni razgovori z egiptčanskim diktatorjem Nasserjem, da bi tako pospešil vzpostavitev diplomatskih odnosov med obema državama.

V kratkem namerava zato poslati v Kairo svojega odposlanca, Harolda Bealeya, ki naj pripravi vse potrebno za prej omenjeno konferenco z Nasserjem.

Dr. „Che“ Guevara ubit

Glavno poveljstvo bolivijske vojske je uradno objavilo, da je bil v nedeljo, 8. t. m., v spopadu z oddelki bolivijske vojske s skupino kom. gverilcev ubit sedanjí vodja kom. gverile v Boliviji dr. „Che“ Guevara. Smrt je našel prav v državi, v kateri je leta 1953 začel svojo komunistično revolucionarno delavnost, katero je potem vodil v Peruju, Ekvadorju, Panami, republiki Costa Rica, Guatemali, Mehiki. Tu se je spoznal s Castrom, s katerim je nato vodil kom. revolucijo na Kubi ter jo tudi dovršil.

Leta 1965 je izginil. Odšel je v Latinsko Ameriko, kjer je kmalu sprožil kom. gverilsko vojskovanje v Boliviji. Tu je pa tudi zaključil svoje življenje.

Nasedajo tej komunistični propagandi celo nekateri latinskoameriški listi, ne ozirajoč se na politične procese, ki se vršijo bodisi v Havani bodisi v drugih državah za železno zaveso proti nasprotnikom komunizma. Malokateri glas se čuje v obrambo žrtev mednarodnega komunizma, ki postavlja zidove v Berlinu in „paredone“ na Kubi.

Med latinsko-ameriški vlada mi je argentinska vlada ena izmed najtrdnjših v odnosu do mednarodnega komunizma. Ni čuti glasu v obrambo argentinskega Debrayevega pajdaša Cira Bustosa, ki ga čaka roka pravice v Camiriju.

Bolivijski tožilec je pravilno označil Debraya in Bustosa za „lakaja castrokomunizma“, Debraya samega pa še za enega najbolj nadarjenih učencev modernega „kriminala komunizma“ ter „enega od tistih bogov intelekta, ki si prisvajajo celo vrsto nezasuženih pravic.“

Čim bolj je kdo intelektualno obdarjen, tem večjo odgovornost ima do človeške družbe in tem večji je njegov zločin v aktivni predanosti v bistvu zli komunistični ideji.

Svojevrstno mnenje o komunizmu

Čilski zunanji minister Gabriel Valdés, ki se je minuli teden mudil v Parizu, kjer je bil sprejet pri De Gaulleu, je dal pariškemu večerniku Le Monde izjavo o svojih pogledih na komunistični problem v latinski Ameriki.

Valdés je namreč izjavil, da bo „prej kot v petih letih mogoče pritegniti k sodelovanju v vlade latinskoameriške komunistične partije.“ To svojo trditev je Valdés oprl na prepričanje, da Sovjetska zveza „s simpatijo gleda na Frejevo ‘revolucijo v svobodi’“.

„Vzdržujemo,“ je dejal Valdés, „odlične odnose z ZSSR, ki nam je podelila veliko posojilo. Moskovski funkcionarji podpirajo našo ‘revolucijo v svobodi’ ter je bil neki vodja čilске komunistične partije, ki se je nedavno vrnil iz Moskve, tisti, ki mi je sporočil simpatije sovjetov. Zaradi tega lahko pričakujemo, da bo v manj kot petih letih mogoče pritegniti latinskoameriške komunistične partije k sodelovanju v vlade.“

„Zato mislimo,“ je nadaljeval Valdés, „da je castristično strašilo, s katerim opletajo zdaj tu zdaj tam, v prvi vrsti samo izgovor ali argument. Ni-

kakor ne gre za odobravanje vmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Glede tega je bila čilska delegacija odločna na zasedanju OEA, preteklega septembra v Washingtonu. Toda v drugih vprašanjih smo se vzdržali šest krat. Prav tako smo uspešno zavrnili ameriški in argentinski predlog o povabilu Medameriškega obrambnega sveta za sodelovanje na konferenci. V tem nam je močno pomagala brazilska delegacija.“

„Zato“ je poudarjal Valdés, „s simpatijo gledam na zunanjo politiko Francije. Francija dela v svetu, kar hočemo mi in druge latinskoameriške države delati na svojem področju, čeprav to vedno ne priznavamo.“

Z ozirom na komunistično ofenzivo širom Latinske Amerike proti obstoječim več ali manj demokratskim režimom, vključno Freijeve, so gornje Valdesove izjave vzbudile v mnogih latinskoameriških in drugih svobodnih državah spogledovanje in vprašanje, ali ni komunizem dobil spet eno koristno budalo na tako vplivnem položaju, kakor ga zavzema sedanjí čilski zunanji minister Gabriel Valdés.

I Z T E D N A V T E D E N

Lord Clement Attlee, bivši predsednik vlade, je umrl v nedeljo, 8. t. m., v starosti 84 let. Izhajal je iz malomeščanske dobro stoječe angleške družine. Po poklicu je bil odvetnik. Odrekel se je udobju malomeščanskega življenja in se ves predal boju za socialne pravice delovnega ljudstva, za svobodo in demokracijo. Postal je funkcionar v delavskih sindikatih, poslanec in minister, leta 1945 je pa pri volitvah premagal Churchilla in sestavil prvo britansko samo laburistično vlado. Po vojni je bil tudi v Jugoslaviji, kjer so mu komunisti razkazovali javna dela ter se na svo moč trudili, da bi svoj komunistični sistem prikazali kot demokratsko obliko vladavine na socialnih osnovah. Toda stari Attlee je stvari gledal s praviimi očmi ter je postal po njegovi vrnitvi v London znan njegov izrek, s katerim je sedanjí kom. režim v Jugoslaviji označil „za dirko z enim konjem“.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Seja vlade

V ponedeljek 9. t. m. je bila seja vlade. Na njej sta zunanji minister dr. Nicanor Costa Méndez in min. za narodno gospodarstvo dr. Krieger Vasena poročala „o podobi Argentine v svetu“. Zunanji minister dr. Costa Méndez je bil v zadnjem času na obisku v Kolumbiji, zatem je pa sodeloval na konferenci zunanjih ministrov ameriških držav v Washingtonu ter se udeležil tudi zasedanja glavne skupščine ZN v New Yorku. Minister za gospodarstvo dr. Krieger Vasena je pa bil na mednarodnem zborovanju predstavnikov svetovnega gospodarstva ter denarništvu v Rio de Janeiru, kjer je prikazal napore argentinske vlade za ureditev gospodarstva v državi.

Modernizacija oboroženih sil

V zvezi s časopisnimi poročili, da je argentinska vlada naročila v Franciji 50 težkih tankov, je glavni poveljnik vojske gral. Julio Alsogaray dal listu „La Nueva Provincia“ izjavo, v kateri pravi, da nabava tankov v Evropi ni prav nobeno tekmovanje v oboroževanju, ampak samo zamenjava sedanjega zastarelega in že skoro neuporabnega vojaškega materiala. Za nabavo lahkih tankov v Evropi, s katerimi bo Argentina zamenjala dosedanje že zastarele tanke znamke Sherman, je bila pred časom razpisana mednarodna licitacija. V državnem tajništvu za vojsko prav sedaj pregledujejo ponudbe posameznih držav. Je prav lahko, da bo naročila dobila Francija, ker je bilo iz predhodnih razgovorov in zbiranjem pojasnil razvidno, da bi njeni tanki odgovarjali. To bo pa še odločila komisija za nabavo.

Glavni poveljnik vojske gral. Alsogaray je nabavo 50 tankov zanikal tudi

že pred odhodom na inšpekcijsko potovanje v garnizije na jugu Argentine, ter je zatrjeval, da bo Argentina pri nabavki novega orožja skušala doseči, da bi pozneje tako orožje izdelovale same argentinske tovarne vojaškega materiala. V istem smislu so dali izjave tudi predstavniki argentinske vojne mornarice, ki bo dobila za svojo križarko Belgrano vodilje rakete Seacat (morske mačke) firme Bros and Harland iz Belfasta, opremljene z najnovejšimi napravami italijanske firme Nuovo San Giorgio iz Genove za točnejše zadetke letal. Križarko Belgrano sedaj preurejajo v argentinski pomorski bazi Puerto Belgrano.

Velike poplave

V Bs. Airesu, severnem delu prov. Bs. Aires, jugovzhodnem delu prov. Sta. Fe ter južnem delu prov. Entre Rios je že več kot teden dni slabo vreme. Nad področjem Vel. Bs. Airesa dežuje skoro neprestano že od sobote 7. t. m. Deževje velikokrat spremljajo močni nalivi ter nevihte z bliski in grozom. Povsod so nastale velike povodnji. V Hurlinghamu je utonilo 6 ljudi v Bella visti pa trije.

V nekaj vrsticah

Argentina bo izročila Boliviji del železnice Yacuiba — Santa Cruz de la Sierra, ki ga je na bolivijskem področju zgradila uprava argent. železnice Belgrano.

Argentinska vlada bo februarja meseca razpisala mednarodno licitacijo za zgraditev mostu čez reko Parana med provincama Chaco in Corrientes med mestoma Corrientes in Barranqueras. Most bo dolg 1.700m, stroški za njegovo postavitve so pa predvideni na 4,688,599.275 pesov

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

„Ne bodita huda name“

Igra je najmočnejši izraz otroške biti, čeprav nekateri vzgojitelji in nepoučeni starši gledajo mimo njene važnosti, vendar vsi vemo, da se vsi otroci v prvih letih življenja igrajo. Je torej igra naravna potreba otroka in zato vredna naše pozornosti.

Važnost igranja je prav v tem, da se prav v igri najhitreje in najbolj jasno odkriva otrokova duševnost. Pri igri je otrok popolnoma odprt, živi v fantastičnem svetu, kjer ni prostora za starše, v njem je on najvažnejši in popolnoma svoboden. Zato tudi prav med igro spoznamo otrokov značaj, odkrivamo njegovo dobro ali pa tudi negativna nagnjenja.

To odkrivanje nam more pomagati, da v otroku utrjujemo dobre lastnosti in popravljamo slabe. Če odkrijemo napake, katere sami ne znamo ali ne moremo odpraviti, se posvetujemo na za to določenem mestu.

Otrokova igra ima svoj cilj: postati velik, postati zrel za delo, ki ga čaka. Malo premalo smo poučeni o pomembnosti igranja, zato tudi mnogokrat nepravilno ravnamo z otrokom.

„Ta bo pravi pretepač“, toži mamica. „Ko se sklonim k njemu (mož) je še v zibelki!“, me zgrabi za lase, vleče in ne izpusti. „Nato k njemu „Sram te bodi, nič nimaš mamice rad“, ga krega napol smej.

Prva krivica! Kaj more on zato, da čuti nujno potrebo prijeti in držati vse, kar pride v njegovo bližino? Tako s tipom izpopolnjuje to, kar je z očmi že spoznal. V njegovo obrambo se postavijo psihologi, ki trdijo, da otrok, kateremu starši preprečijo stik z okolico, jo otipati, držati, vleči itd. — bo v zreli dobi neaktiven v družbi, ker ne bo imel korajže za dejansko borbena sodelovanje v njej.

Če bi otrok znal govoriti, bi se marsikdaj upravičeno skregal z mamo. Na mizi leži toliko zanimivih stvari: gumbi, škarje, sukanec..., a komaj stegne roko, že sliši: „Pusti to!“ ali: „Škarje, ne! Saj sem ti že povedala stokrat, da se boš urezal!“

Če ne sme nič prijeti, zakaj je vse tako razstavljeno, tako svetlo in vabljivo prav pred njim! Ali naj mama vse poskrbi, ali pa naj otroku dovoli vsaj prijeti za škarje, vsaj malo pomesti gumb..., ker skušnjava je huda zadeva.

Prav tako se po krivici hudujemo, ko otrok zmeče iz posteljice ali vozička vse na tla. In s kakšnim navdušenjem to dela!

Tukaj je treba zares veliko potrpljenja. Nekajkrat mu je treba pobrati, vedno pa ne. Naj začuti, da nekaj ni v redu. Pomagamo si tudi tako, da mu blazino in odeje in — priljubljeno igračko privežemo na posteljico ali voziček.

Tudi v tem slučaju je neprestano

kreganje krivično. Metanje predmetov na tla je za otroka nova pridobitev: odkril je nove moči v svojih ročicah, in — treba je novo odkritje uporabiti in proslaviti!

Mali Lojzek zagleda sredi kuhinje vrč vode. Ne bodi len, se vanj upre in zmagovalno prekune. Joj, joj! Vik in krik, in — fliske! Lojzek v mokrih copatah zmedeno gleda poplavo in joka.

Mama seveda ne pomisli, da sinček ni iz porednosti povzročil take katastrofe, hotel je le uveljaviti svojo moč, ko se je uprl proti vrču.

„Kosilo, kosilo! Pripravite mizo! Spravite igrače, hitro, hitro!“ Krut ukaz! Ze nekaj ur so se bratci krasno igrali in prav zdaj, ko bi moral začeti napad na trdnjavo, naj spravijo? Ne! Jok in upor na celi črti.

Mali Andrej, ki ima komaj tri leta, je takoj podrl, kar je zgradil v kotu, ker triletni otrok raje podira, kakor gradi. Ali njegovi bratje, ki so večji in že hodijo v šolo, radi ohranijo to, kar ustvarijo s fantazijo. Njihova igra je močna in živa, prav življenjska. Zato zares trpijo, ko morajo nenadoma vse podreti, kar so s takim navdušenjem zgradili.

Vzgojitelji ali starši, ki to resnico upoštevajo, bodo že našli način, da ne bo po nepotrebnem grenkobe v mladih sreih. Naj otroci gradijo, kjer gradnja lahko nekaj časa ostane. Ali pa naj preje opozorijo, da se bliža čas kosila.

Važno je, kako se izvrši ukaz, ker ko je izrečen, morajo otroci ubogati. V ljubečem srcu je lahko več rešitev.

Otroci radi kričijo, zdi se, da jim je kričanje potrebno. Ali, uboga naša ušesa!

Ko se združijo v skupnem kričanju malo pomaga prošnja, naj neha. So kakor pijani od veselja. Kaj storiti?

Menjati igro (a mora biti zelo zanimiva), povabiti na sprehod, povedati zanimivo zgodbo itd. Če so lačni, bodo najprej utihnil z jedjo.

„Nehaj že vendar enkrat!“ skoči na noge trudni očka in prime trdo za roko malega sinčka in ga porine v kot. Otrok je namreč prav ta dan odkril, da že doseže kljuko na vratih. In kje bi našel večjo zabavo in zadoščenje kakor odpirati in zapirati vrata že petdeset let in še več? Ali očka tega ne razume?

Kdo ima prav? Oba? Le kazen v tem slučaju ni bila zaslužena. Očka bi moral malega „zmagovalca“ najprej pohvaliti in občudovati, nato ga zapeljati v drugo zabavo ali pa ga vzeti „na konjička“. A glava po celodnevem delu je težka in potrebna miru.

Naštela sem nekaj otroških iger in „novih odkritij“, ki prinašajo staršem večkrat nevoljo in glavobole in ki prav zato zahtevajo od njih veliko potrebe.

Strah komunistov pred „neoklerikalizmom“

Komunistični sistem v Jugoslaviji, tako kot povsod drugod, kjer se mu posreči vsiliti narodom svojo tiranijo, sloni na strogo centralistično zgrajeni politični in gospodarski oblasti. To so v Jugoslaviji s svojim takimonomnim demokratičnim centralizmom nekoliko ublažili navzdol ter na ta način dali možnost, da ljudje lahko povedo svoje mnenje zlasti o gospodarskih, socialnih in kulturnih vprašanjih. O vseh teh komunisti dopuščajo široko in podrobno razpravljanje, nikdar pa ne o političnih. Politično vodstvo naroda je in mora ostati zagotovljeno samo partiji. Znotraj partije pa je dopuščena debata o tem, kako bi se partijska politika še bolj spopolnila, kako bi mogla zajeti širše plasti ljudstva, kako bi mogla zanj pridobiti še več ljudi, se še bolj utrditi. Nikdar pa partiji ne dovoljuje razprave o tem, da bi poleg partije smela obstajati še kaka druga politična skupina, kaj šele, da bi s partijo mogla deliti oblast. Tako možnost komunisti izključujejo.

Zato je ves partijski in upravni ter policijski aparat vedno budno na preži, da ne bi prišlo do pripravljanja kakšne opozicijske politične skupine. Če in kjer koli se pojavi nezadovoljstvo ljudi s sedanjim komunističnim sistemom, te pojave komunisti takoj proglašajo za sovražne pojave proti „socialistični družbi“. V zadnjem času zanje zelo radi

Priprave za kongres ZKS

Slovenski partiji, organizirani v Zvezi komunistov Slovenije, bodo imeli kongres v jeseni prihodnje leto. Verjetno se pred kongresom Zveze komunistov Jugoslavije.

Cerjav je datum kongresa še precej oddaljen, je partijski vrhovni forum že v pripravih nanj. Dne 18. septembra t. l. je bila v Ljubljani seja izvršnega komiteja CK ZKS. Voden jo je tajnik Franc Popit ter zanj dejal, da je „uvod v razmišljanje o pripravih na kongres“. Predvsem zahtevajo razumevanja, da otrok dela to, kar mu naravni razvoj narekuje.

Nerazumevanje otrokove rasti, zato ostre prepovedi, stroge kazni lahko povzročijo v otroku huđe motnje, ki mu bodo v težo v poznejšem življenju.

Ampak zmotno bi bilo misliti, da je torej treba dati otroku vse veljati. „Danes je vse drugače, danes otroci ukazujejo“, marsikdo napačno tolmači vzgojne nasvete.

Otrok je v vseh časih bil vedno enak v svoji biti, le to je, da danes o njem več vemo. Starši pa so še vedno postavljeni, da otroka vodijo tako, da iz njega naredijo poštenega človeka, koristnega člana človeške družbe.

Današnji čas pa prinaša prav v tej pripravi velike težave in zato zahteva od staršev veliko več skrbi v spoznanju otrokove duševnosti. Vedno pa še velja, da mora dober vzgoja biti trdna, ki od otroka veliko zahteva, ki ne izbegava žrtve, saj so prav te najboljše temeljni kamen za razvoj bodočega poštenega človeka.

Stoletna borba Slovencev za svoje narodne pravice je dobila poseben poudarek v Majniško deklaraciji leta 1917, ki je odločno željo po slovenski neodvisnosti udomačila do zadnje gorske kočice. Mogočna vsenarodna manifestacija na Kongresnem trgu v Ljubljani dne 29. oktobra 1918 je bila le slovesen in zmagovit zaključek dolge borbe za slovensko samostojnost.

Svobodna Slovenija, 26. okt. 1950

uporabljajo naziv „neoklerikalizem“, ali „tuji idejni vplivi“.

O „neoklerikalizmu“ ter „tujih idejnih vplivih“ je v zadnjem času govoril Stane Dolanc, sekretar komunistične organizacije na ljubljanski univerzi UL ZK.

Za nujno preosnovo komunistične organizacije na univerzi ter za rešitev nekaterih vprašanj na univerzi, je navajal razne predloge, potrebo po odločnejšem nastopanju komunistov na univerzi proti „tujim idejnim vplivom“, je pa po Delu z dne 19. septembra utemeljeval takole:

„Med drugim gre za pojave neoklerikalizma v različnih oblikah. Tega se včasih nekateri niti ne zavedajo. Zaradi otopelosti ne vidijo več, da imajo nekateri pojavi klerikalno ozadje. Včasih gre tudi za pojave glorifikacije vsega tistega, kar se dogaja na Zahodu, hkrati pa podcenjujejo uspehe naše družbe, ki smo jih dosegli po vojni in pozabljajo na razmere, v katerih je ta družba napredovala in živela. Ob tem seveda ni nepomembno dejstvo, da so se po mojem mnenju univerzitetni učitelji in univerza preveč orientirali na stike z

raznimi univerzami v Ameriki; delno pač zato, ker so lete ponujale najugodnejše gnotne pogoje za izmenjavo literature, ob razpisih stipendij itd. Vse to je velikokrat vplivalo na poznejše delo. Dalje! Zaskrbljenost povzroča tudi pojav apatije popolne neangažiranosti, zaprtosti in egoizma. Vse te pojave lahko opazujemo pri posameznikih. Nekateri skušajo to razlagati s slabimi gnotnimi razmerami univerzitetnih učiteljev. Mislim, da ni vzrok samo v tem in da bomo morali o teh pojavih razmisliti malo globlje. Čudno se mi zdi, da je bilo slišati ob nedavnih dogodkih na Bližnjem vzhodu stališče, češ, da naj nas vse to kdo ve kako ne skrbi in da raje poskrbimo za naše neposredne koristi. Šlo naj bi za nekakšen sumljiv pacifizem.“

Take skrbi ima Stane Dolanc, funkcionar komunistične organizacije na univerzi, na kateri so nasprotniki sedanje komunistične diktature pred časom skoro z 1 meter visokimi črkami po stenah napisali razna gesla proti komunistični diktaturi in za svobodo ter enakopravnost narodov.

S poudarkom, da naj bi morala biti ena od „osrednjih tem kongresa jasen idejno-politični koncept razvoja Slovenije v okviru jugoslovanske socialistične skupnosti“, se hočejo komunisti s tem kongresom braniti pred vsemi tistimi v Sloveniji in zunaj nje, pa tudi nezadovoljnimi elementi v partiji sami, ki zatrjujejo, da uradna partija zanemarljivo koristi slovenskega naroda, da se za slovenske pravice ne zavzema, da zvezna uprava dela nasilje slovenskemu jeziku in gospodarstvu, s čemer povzroča veliko škodo slovenskemu narodu in s tem spodkopava temelje slovenskega narodnega obstoja.

Odborniki vseh slovenskih organizacij, ustanov in domov, slovenski dušni pastirji, vzgojitelji naše mladine, kulturni ustvarjalci in predavatelji po naših organizacijah se bodo zbrali v soboto, 28. oktobra, k skupni proslavi slovenskega narodnega praznika in dneva slovenske zastave.

Spored. Ob 19 sv. maša v kapeli Slovenske hiše za vse, ki so delali in se žrtvovali za slovenski narod.

Ob 20 v dvorani slavnostna akademija. Režija: g. Marjan Willemart. Ob 21. skupna večerja.

Samo štirinajst dni še imate priliko, da dobite

za 300 pesov
v jubilejnim nagradnim žrebanju „Svobodne Slovenije“

najmodernejši televizijski aparat
Pohitite z nakupom sreč!

Zanimivi pojavi v domovini

Iz pisem, ki sta prišli iz domovine meseca septembra, objavljamo odstavke, ki popisujejo razmere in nekatere dogodke v domovini.

I

Razmere doma se boljšajo v tem smislu, da ni več toliko polit. preganjanj. Navidez tudi ne kažejo toliko zanimanja, kdo hodi v cerkev ali kdo da krstiti svoje otroke in jih pošilja k prejemanju zakramentov. Ni pa s tem rečeno, da so se komunisti odpovedali širjenju brezboštva. Opustili so samo nasilne oblike in načine.

V gospodarskem oziru se pa razmere slabšajo. Vedno več je brezposelnih. Sedaj študentje na univerzi in visokih šolah v zadnjih letih svojega študija zaskrbljeni zro v bodočnost. Nobenega zagotovila nimajo, da bodo mogli dobiti zaposlitev. Brez službe ostajajo celo zdravniki in inženirji. Dogaja se celo to, da podjetja odpuščajo mlajše inženirje, ki so jih sama stipendirala. Ni toliko izvoza, da bi obratovanje tovarn moglo biti popolno. Zato nekateri strokovnjaki sprejemajo zaposlitve tudi v drugih strokah. Veliko mladih ljudi pa zaradi gospodarske krize odhaja v zahodnoevropske države, kjer jih radi sprejemajo kot dobre strokovne delavne moči. Pri nameščanju mladih diplomantov doma seveda igrajo važno vlogo zveze.

Poslabšanje razmer doma se odraža

tudi v socialnem zavarovanju. Zavodi za socialno zavarovanje so ukinili prejšnje brezplačno zdravljenje. Sedaj morajo bolniški zavarovanci zdravstvene storitve plačevati. Prav tako so komunisti ukinili pošiljanje bolniških zavarovancev na zdravljenje v zdravilišča in toplice.

Propaganda komunistične partije je še naprej vsestranska. Usmerjena je zlasti v pridobivanje mladine. Politično šolajo samo svoje zanesljive mlade ljudi, pri vseh ostalih pa politiko in politično delo prikazujejo tako, da za mladino ni vabljiva in da pri njej vzbujajo celo odvratnost do nje. Zato se mladi rodovi, ki gredo skozi komunistično vzgojo, s politiko nočejo baviti in ne kažejo nobenega veselja do političnega udejstvovanja, pač pa hočejo svoje mlade moči in sposobnosti sprostiti v športu, turizmu in raznih nepolitičnih organizacijah kot pevskih zborih, folklornih skupinah ipd. Mladina doma smatra komunistično partijo kot politično stranko, emigrante v svetu pa kot njene nasprotnike.

Gotovo, da ima komunistična propaganda v blatenju političnih emigrantov uspehe. Mladina ve o vseh dogodkih doma med revolucijo samo to, kar so ji

o njih povedali komunisti, ki vsa leta sebe samo poveljujejo, blatiijo pa vaške stražarje in domobrancelje, češ da so bili v službi italijanskega in nemškega okupatorja.

II

Gotovo ste brali kako poročilo o veličastnih romarskih pobožnostih na Brezjah ob 60-letnici kronanja milostne podobe Matere božje. Nad 25.000 ljudi iz vseh delov Slovenije je bilo na Brezjah. Pred leti bi bilo kaj takega nemogoče. Sedaj pa razna avtobusna podjetja kar po časopisih delajo propagando za prevoz romarjev na domače božje poti, kakor tudi za vožnje na Sv. Višar. Je, h Gospe sveti, v Lurde ter Rim. Ljudje se jih radi poslužujejo, ker so vozila udobna.

Romarji na Brezje na zadnje romarske slavnosti so morali s svojimi avtobusi že kmalu po deveti uri ostajati kar ob cestah, kajti veliki samostanski travnik je bil že ves napolnjen z osebnimi vozili. Večina romarjev je z Brezji napravila še „ovinek“ čez Bled in Bohinjsko. V blejski župni cerkvi so si ogledovali lepe Pengovove slike.

Marija pa ima mnogo vnetih in zvestih častilcev tudi po ostalih svojih svetiščih. Zlasti na Ptujski gori jih je bilo letos veliko, kjer so romarji pridno segali tudi po knjigi „Ptujška gora“, v kateri je opisano to svetišče ter njegove umetniške slike. Tudi na Sveti gori ob Sotli je bilo med letom več ro-

marških pobožnosti, na katere so tudi letos prihajali v velikem številu Hrvatje iz Zagorja in celo iz Zagreba.

Zelo številna so bila tudi romanja pri Mariji Bistrici v Hrvatskem Zagorju. Vse romarske pobožnosti v Sloveniji in na Hrvatskem pa so presegle romarske slavnosti na Tekijah pri Novem Sadu dne 5. avgusta t. l. V to Marijino cerkev, ki stoji ob avtomobilski cesti Beograd—Novi Sad—Subotica, romajo poleg katolikov tudi pravoslavni, katere kat. duhovniki v smislu novejših odredb tudi lahko spovedujejo. Dne 5. avgusta so pri tej cerkvi proslavljali tudi 250-letnico, odkar je princ Evgen Savojski premagal Turke. Pri cerkvi se je zbralo 70.000 ljudi. Vodstvo cerkve je moralo naprositi kar za brigado miličnikov, da so vzdrževali red ter urejevali promet podnevi in ponoči. Ljudem so bili zelo naklonjeni. Za njihovo preskrbo je seveda poskrbel župnik. Na romarske slavnosti je prišlo poleg številnih duhovnikov tudi šest škofov in zagrebški kardinal dr. Šeper.

Vodstvo te Marijine romarske cerkve je letos poskrbelo še za atrakcijo. Naprosilo je člane novosadskega gledališča, da so igrali Pasijon. Njihov nastop je bil tako učinkovit, da so ljudje glasno jokali. Skopljski škof dr. Čekada, ki je bil navzoč pri uprizoritvi, je bil tako prevzet, da si je položil glavo med dlani in ihtel kot otrok.

Še večja zanimivost je pa bil nastop

62 mladih muzikantov, gojencev samostanskega sirotišča iz Padove v Italiji. S svojo godbo so najprej priredili koncert v cerkvi sv. Antona v Zagrebu, na Selski cesti zunaj cerkve, nato pa poleg katedrale v čast kardinalu dr. Šeperju. Na ta način so ga hoteli pozdraviti, ker je kardinal dr. Šeper titular cerkve njihovih padovanskih patrov v Rimu.

Padovanski mladi godbeniki so bili tudi v Novem Sadu, kjer so imeli tudi koncert v stolnici, nato so koncentrali pred množico romarjev na Tekijah. Nastopili so tudi v Sremskih Karlovcih. In da je bilo vse v ekumenskem duhu, so bili sprejeti na prenočišče v pravoslavnem bogoslovnem semenišču. Staremu pravoslavnemu škofu so v zahvalo za igralni podoknico. Sivolasi pravoslavni cerkveni dostojanstvenik je od ginjnosti jokal, in je le s težavo izrekel zahvalne besede.

Mladi muzikanti iz padovanskega samostanskega sirotišča so bili v Beogradu med drugim sprejeti tudi na pravoslavni patrijaršiji.

Morda se bo komu zdelo, da to ni nič. Pa le verjemite: To niso male stvari. Zlasti tisti, ki je poznal prejšnje dostikrat napeto razmerje med katoliki in pravoslavni v državi, bo to potrdil. Doma so v teku prizadevanj za sožitje v miru, ljubezni in medsebojnem razumevanju ter podpiranju vernikov obeh Cerkva. Vse v smislu zadnjega koncila.

Novice iz Slovenije

Prebivalstvo zgornje soške doline zaradi gospodarske zaostalosti močno narašča. Leta 1869 je živel na območju občine Tolmin 31.983 ljudi, v letu 1966 jih je bilo samo še 23.000. Gostota prebivalstva v Sloveniji je 73 oseb na kv. kilometer, na tolimskem področju samo 24. Do padanja prebivalstva je prišlo zato, ker oblast ljudem ni zagotovila potrebnih dohodkov za življenje. Te bi v obilni meri lahko dal turizem. V ta namen bi bilo treba asfaltirati samo predilsko cesto Rabel—Bovec, za kar prosita že leta občini Nova Gorica in Tolmin, pa doslej zaman. Z izboljšanjem te ceste bi se turistični avtomobilski promet s preobremenjene pontebanske ceste iz Trbiža usmeril preko Predela v Soško dolino, kar bi ljudem prineslo dohodka 250 milijonov din samo na bencinu, na ostalih turističnih storitvah pa 400 milijonov. In ljudem ne bi bilo treba zapuščati rojstnih krajev ter hoditi iskat zaposlitve drugam. Celo v prekomorske države, iz katerih se navadno več ne vračajo domov.

Na Jesenicah se je v drugem let. polletju položaj v železarni, ki zaposluje več kot 6000 ljudi, močno „zaostril“, ker je zmanjkalo naročil. Vodstvo obrata je zato zmanjšalo mesečni proizvodnji načrt od 25.000 ton na 20.000 ton železa, delovni čas pa skrajšali v povprečju za 12,5%.

Število traktorjev pri kmetijskih družbenih organizacijah se je v minulih treh letih zmanjšalo od 2200 na 1763, pri zasebnikih pa močno povečalo. Ti so imeli letošnjo pomlad že 1760 traktorjev.

Primanjkljaj v skladih zdravstvene-ga zavarovanja v Sloveniji se je v juliju povečal za okrog 200 milijonov st. dinarjev. Skupni primanjkljaj v zdravstvenem skladu dosega že višino 2 milijardi 900 milijonov st. din.

V ljubljanski skupščini je v teku debata o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Osnutek za tako zavarovanje sta pripravila republiški sekretariat za delo in Zavod za socialno zavarovanje.

Dr. Slavko Komar je postal Titov izredni in pooblaščen veleposlanik v Nepal.

Zdravilišče Dobrna pri Celju je poslovanje v prvem let. polletju zaključilo s 35 milijoni st. dinarjev izgube. Delavski svet je sklenil, da bodo čez zimo na razstavi slovenskega tiska v Slomškovem domu v soboto, 14. in v nedeljo, 15. t. m., bodo poleg Zbornika Svobodne Slovenije za leto 1967 na prodaj tudi vsi prejšnji letniki (razen 1954).

Dalje:
Jeremija Kalin: Velika črna maša za pobite Slovence;
Jeremija Kalin: Mariji, pesniška zbirka
Vladimir Vauhanik: Nevidna fronta
Louis de Wohl: In zemlja je ostala za nami
Marian Marolt: Rojstvo, življenje in smrt Ludvika Kavška. Pravkar izšlo.

Pred uprizoritvijo Simčičevega „Krsta pri Savici“

Ko vesoljni svet praznuje po označilu iz Rima svetovno leto vere — v spomin, kot je oznanil Pavel VI. na mučeniško in slavno smrt prvaka apostolov Petra in apostola narodov Pavla — se Slovenci spominjamo dveh pomembnih tisočletnic: 1200-letnice, kot izročilo trdi, kar je slovenski rod pozidal svojo prvo cerkev, Gospo Sveto na Koroškem, pa 1100-letnice, kar sta v Rim grede s slovenskim pismom v roki skozi naše kraje romala Ciril in Metod. Od vseh Slovanov prvi smo Slovenci objeli križ. Prej kot Poljaki, prej kot Čehi in Slovaki, pred Srbi in Hrvati, prej kot Rusi in Bolgari. Objekte križa, pokristjanjenje pomeni za Slovence lastno, samobitno življenje. Da nismo sprejeli krščanstva pa intenciji Borutovi in zavestni spoznavnosti pa državniški modrosti Kajtimirovi, mi, izginil bi naš rod, kot so krog nas in ob nas izginili in premiali silnejši in močnejši rodovi. O tej zgodovinski resnici si danes ne belijo več glave ne kronisti, ne zgodovinarji. S krščanstvom smo Slovenci začeli živeti kot narod: enakovredni, enakozmožni, enakosvesti sosedov Bavarcem in zaveznikom Frankom. Kot se je izkazalo in se izkazuje znova spet — križ je bil in je rešenje človečanske in narodne svobode, ob križu in s križem smo Slovenci obstali in živeli kot rod, kot narod, kot država, vsem ujmam in nezgodam navkljub. Ob

mo zaprli v tem zdravilišču vse objekte razen zdraviliškega doma in točilnice v hotelu Triglav. Zaradi tega so število zaposlenega osebja od 129 znižali na 60.

V Trbovljah so imeli 1. avgusta 500 brezposelnih. Od tega števila je bilo 438 žensk. 281 prosilcev za delo je bilo starih manj kot 26 let.

Koprska železnica bo začela prihodnji mesec že poskusno obratovati.

V sadjarskem zavodu v Mariboru so vzgojili novo vrsto jabolk. Ime so ji dali Priolov delišes, po znanem slovenskem sadjarskem strokovnjaku Priolu. Priolov delišes je prva v Jugoslaviji vzgojena vrsta jabolk, ki je nastala kot križanec dveh vrst z različnimi lastnostmi.

Na ormoškem gradu je bila v drugi polovici septembra razstava „Ormoški stoletja“. Na njej je bila prikazana zgodovina ormoške občine od naselitve do 1848. leta.

V mariborskem gradu so 15. septembra odprli razstavo Baročnega kiparstva na slovenskem štajerskem.

V Ljubljani je 26. septembra umrl v 84. letu starosti Ivan Regent, član

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Za Toneta Finka in Cirila Skebeto umrli člana biv. Cuidadelskega odra, je imel g. Janko Mernik po naročilu omenjene gledališke družine sv. mašo v nedeljo, 1. oktobra v Ateneo Don Bosco v R. Mejiji.

Po maši je bila za oba spominska prireditve. V njun spomin je govoril g. dr. Jože Krivec, g. Janez Špeh je recitiral besede iz „Cankarja, g. Janez Perharič pa iz Balantiča.

RAMOS MEJIA

V soboto, 30. septembra in v nedeljo, 1. oktobra so nam igralci Slomškovega doma pripravili prijeten večer oziroma popoldan, ko so številnemu občinstvu predstavili „Ženina iz Amerike“. Veseloligra, ki v glavnem ne teži za drugim, kot da gledavca zabava, je dosegla popoln uspeh. Ljudje so se od srca smejali in to je veliko. S tem pa ni rečeno, da ne bi bil „Ženin iz Amerike“, odsko vzlet, trd oreh. Avtor Vladanovi vrsti in prepleta nastopajočih z neverjetno naglico, dialogi so kratki in gibčni, vsak spodrsilaj je takoj zaznaven.

Igralci so rešili svojo nalogo nadvse častno. Dvoje ključnih mest je bilo zasedenih s figurama, ki ju poznamo še s taboriščnih odrov. To sta Urh Dre-ta g. Pikea, in Meta ga. Cestnikova. Samo po sebi je umevno, da ta dolgotrajna šola ni bila zamanj in sta oba ustvarila res pristna lika naših podeželskih ljudi. Druge vloge so igrali mlajše in najmlajše moči, ki so dolgotrajno skušno prvih dveh nadomestile z mladostnim navdušenjem in osebno po-

CK ZKS in ZKJ. Pokopali so ga 28. septembra na Žalah na državne stroške. Govorniki so ga proslavljali kot „najstarejšega slovenskega komunisto“.

Umrli so: V Ljubljani: Mitja Vodušek, pilot, Tone Zajc, mes. mojster, Vlado Pirc, vodja mehanografije, Neža Kremžar, Viktor Fatur, upok. Valentin Clemente, Marija Trpin roj. Perharič, Ivan Čož, Konrad Aplenc in dr. Filip Kumbatovič, odvetnik v Mariboru, Jože Cimerman v Celju, Jože Hlede v Novi Gorici, Zofka Debelak, učit. v p. v Celju, Lado Pirc v Kamniku, Marica Karpe roj. Vodopivec v Mengšu, Drago Oberžan, v Celju, Jože Tomšič upok. v Ptuj, Miro Bavec v Leskovecu, Alojzija Kreuzer v Blejski dobravi, Franc Smrtnik v Vnanjih goricah, Janez Garin, žel. inšpektor v p. v Lazah pri Borovnici, Marija Hoderman v Nadgorici, Alojzij Zun, župni upravitelj v Brusnici, Ivana Liska, bivša gost. v št. Juriju, Marija Korošec roj. Odar na Bledu, Albin Koren miz. mojster v Celju, Slava Poljanšek v Novi Gorici, Anton Ribič v Celju, Rozalija Gabrovšek roj. Juhart v Domžalah, Franc Knaftelje v Dobrniču, Jože Kidrič v Rogški Slatini, Ivan Ožbolt v Belicah, Valentina Justin roj. Jerala v Kropi. Anton Ambrožič v Zg. Gorju, dr. med. Vladimir Ferlan, mornariški sanitetni polk. v p. v Novi Gorici.

žrtvovalnostjo. Sem bi lahko šteli Lenko ge. Javorškove in Nežo gdč. Malijeve (obema je bilo težko prikriti, da sta mlajši kot to vloga zahteva), Urško gdč. Brulove, Cilko ge. Tomazinove, Tončka g. Cestnika, Amerikanca g. Tomazina ml., doktorja Skazo g. Fajfarja, poštarja g. Hribovska in Rozamundo gdč. Potočnikov.

Pri sobotni predstavi se je tu in tam opazilo, da znanje vlog ni bilo brezhibno (npr. scena s poštarjem), predno pa je situacija prešla v zadrego, je položaj mojstrsko rešila šepetalka ga. Ema Kesslerjeva. V nedeljo teh pomanjkljivosti nismo opazili. Režija je bila v večjih rokah g. Novaka, scenerija g. Vresnika pa je dala zasilenemu odru Slomškovega doma občutek prostornosti, ki je žalibog nima.

Gledalci samo želimo, da bi uspeli poizkus ne ostal sinček-edinček, temveč da bi nam ta igralska družina (po možnosti še povečana) nudila novih in pogostih odskih užтков.

Trgovski se spominjamo, da je bila v

SAN JUSTO

IX. obletnica Našega doma

V njeno proslavo je bila v nedeljo, 8. oktobra celodnevna prireditev z lepo pripravljenim sporedom, ki so ga med drugim izvajali: oba mladinska zbora šolskega tečaja France Balantič, oktet berazateških glasovov, tercet sester Zajčevih, naračajnice in članice Dekliškega krožka Našega doma. Zaradi pomanjkanja prostora bo poročilo objavljeno prihodnjč.

Šesta počitniška kolonija. Zedinjena Slovenija bo tudi letos pripravila otroško kolonijo v kordobskih hribih. Pri-glase se lahko otroci le od 7. do 12. leta starosti. Odhod iz Bs. Airesa bo 26. ali 27. decembra zvečer, povratek pa 11. ali 12. januarja zjutraj, kakor bo odločila železniška uprava. Dnevna oskrba bo 450 pesov. Celotno letovanje z vožnjo in drugimi stroški bo stalo 10.000 pesov. Prijave se sprejemajo v društveni pisarni ZS do vključno 24. oktobra (v nedeljo po sv. maši in vsak dan razen torka od 17—19), ker je treba prošnjo za poseben voz in vozne listke vložiti vsaj dva meseca poprej. K prijavi je treba priložiti 3.000 pesov, sicer prijava ni veljavna. Kolonijo bo spet vodila ga. Olga Omahna, ki ji bodo pomagali: učiteljci gdč. Anica Šemrov in Majda Tomažin, gdč. Anica Mehle in g. Pavle Fajdiga.

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ RAV. MARKA BAJUKA sporoča:

21. oktobra: med poukom — praznovanje Slovenskega narodnega praznika.

22. oktobra: (nedelja) ob 10.30 dijakinja 3. in 4. letnika razgovor z g. dr. L. Berceatom, nato pomenek z go. Anico Kraljevo. Ob 11 dijaki 3. in 4. letnika razgovor z g. dr. L. Berceatom. Udeležba obvezna.

4. novembra: (sobota) ob 19.30: Večer slovenskih mladih pesnikov v Argentini — prireja g. režiser Nikolaj Jelčnik. Vabljeni dijaki, starši in vsi, ki se zanimajo za delovanje mladine v Argentini.

12. novembra: (nedelja) celodnevni izlet dijakov, staršev in njihovih prijateljev v „Colegio Máximo“ v San Miguel-u. Odhod ob pol osmih zjutraj izpred Slovenske hiše. Ob 11. skupna sv. maša, katero bo daroval g. dr. Kulkovica, med sv. mašo ljudsko petje. Za primer, da bo dovolj zanimanja, bomo pripravili skupni „asado“.

Vestnik SFZ

Šah — Namizni tenis

Prihodnjo soboto, 14. oktobra, se bo sta pomerili moštvi iz Slovenske vasi in Morona v Slovenski vasi.

Naslednjo soboto, 21. oktobra, pa se bo zaključil turnir v teh panogah v Ramos Mejiji, kjer bo gostovalo moštvo iz Morona.

Nogomet

Odločilna tekma bo v nedeljo, 22. oktobra, v Ateneu Don Bosco v popoldanskih urah med moštvi iz San Justa in Ramos Mejije.

Vesela, zabavna in duhovita je nova slovenska knjiga

v kateri opisuje

Marian Marolt

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT

kot usodne mejnike v

ŽIVLJENJU LUDVIKA KAVŠKA

Knjigo, ki obsega 300 strani, je opremil Andrej Makek, tiskala tiskarna Črdoča. Broširani izvod stane 1000 pesov, v platno vezani pa 1.200 pesov.

Knjiga bo v prodaji od sobote, 14. t. m., v Slovenski hiši, v Slovenskih domovih in tudi na knjižni razstavi v Slomškovem domu.

šernovega epa in osnovni liniji medvojnega opernega libreta služil neopernim a še vedno gledališkim uprizoritvam „Krsta pri Savici“. Ta pol drama, pol libreto je pod psevdonimom Bineta Sulipova, leta 1953. izšel najprej v reviji Katoliški misijoni, koj nato pa v založbi le-te kot samostojna publikacija. Z vsem leskom in bleiskom je bila igra takrat uprizorjena na Repentabru nad Trstom, v Peterlinovi režiji — na prostem.

Po skušnjah in preskušnjah, spoznanjih in dognanjih je Simčič objavil predlanski novo, dokončno besedilo „Krsta pri Savici“, ki se nam predstavlja kot izvirna, dognana, dramatsko napeta in v dejanju, osebah, sporih in razporih gledališkega dogajanja živa in življenja polna igra. Le-ta bo po uprizoritvah v Torontu, Mendozji in letos ponovno na prostem na Repentabru doživela na vigilijo misijonske nedelje, v soboto 21. oktobra slednjič svojo premiero tudi v Buenos Airesu.

Poln barvitosti in dramatičnih zapletov je novi gledališki tekst „Krsta pri Savici“. Sledč osnovi Prešernove fabule o tragični, pa vendar odrešujoči zgodbi o ljubezni med borcem Črtomir in lepo devo Bogomilo, o Valjhunu, posebnem preganjavcu nevernikov o žaloigri Ajdovskega gradca, o Črto mirovih samomorilnih mislih in o zaobljubi Bogomile, njeni odpovedi in žrtvi in po njej — rešitvi in rešenju Črtomira, prej preganjavca, po krstu pri Savici apostola — evangelija Kristusove

ga med brati Slovenci, je Simčič spletel napeto igro, ki nas povzede, Prešernovemu epu enako, v čase pokristjanjenja naših dedov, v dobo misijonarstva med Slovenci, v leta Modesta in njegovih učencev, v najvišja in najslovičnejša leta slovenske narodne in državne samostojnosti in veličine.

Režiser Jelčnik je zamislil svojo predstavo kot razsežno fresko vere in upanja v narod in njegovo vstajenje ob križu in s križem. Iz tegobe, mraka in viharja Ajdovskega gradca, ki je pomenilo zdvojenosti, zaprtosti, brezupa in brezizraznosti človeške in narodne usode, se pne drama, tragedija in poveličastne nosilke dejanja in nehanja te igre — Bogomile, ki je heroj ljubezni in odpovedi, rešenica in znamenje nove dobe, novega rodu, nove svobode, v znamenju križa in krščanske človečnosti, dobrote in ljubezni. Na to osnovno črto dramatične zasnove je nanizana vrsta dramatskih sporov in usod: apoliničnega mladca Gofmira, ki je nezaveden nosilec krščanske misli v svoj rod po svoji srčni in dušni vzgibanosti vsemu plemenitemu in visokemu, zmogeljen žrtve in žrtvovanja; tragičnega heroja Črtomira, junaka meča, apostola zmote, pa slednjič misijonarja veselega oznanila vere in ljubezni, ne brez odpovedi in zavestne, radovoljne pripravljenosti v žrtve, ki pa je že zametek sreče in blagoslova za rod in narod; vojvode in vojskovodje Valjhuna, sina Kajtimirovega, „posebnega preganjavca nevernikov“, ki zmagan kloni ob ve-

ličini Bogomilne odpovedi, vere in ljubezni in ji v patetični sceni sklepnega prizora volji svoj viteški meč, ne več v znamenje krvi, sovraštva in smrti, marveč v oznanilo in poročilo miru in sprave med brati, v križano božjo vez, ki se več ne razveže; nekdanjega keltskega svečenika, Druida, ki je kot misijonar irske apostolske veje poslan, po Virgilu in Modestu pač, med Slovence, ja jih vodi v božje in narodno življenje.

Eliznja predstava, kjer sodeluje čez štirideset nastopajočih, obeta biti pomemben dogodek za gledališko življenje med Slovenci v Buenos Airesu. Izvirna scenska zamisel in izpeljava, delo poklicnega scenografa, ki je Andrés Díaz de Mendoza, skoraj poklicna prizadevnost in zaresnost nosilcev glavnih vlog, ves scenični in gledališko tehnični zasežek z modernimi sceničnimi in slušnimi napravami in izpolnili, ki jih je prav za to predstavo doseglo Slovensko gledališče, po botrstvu Slovenske misijonske zveze, prireditelj predstave, vse znani, da bo buenosaireska uprizoritev Simčičevega „Krsta pri Savici“ skušala doseči, kar se je namenila: poživeti Slovence v Buenos Airesu vero v Boga, v krščanstvo slovenskega, v bodočnost in vstajenje Črtomirovega rodu, po Bogomilini žrtvi in odpovedi rešenega, odrešenega in posvečenega v znamenju križa. Vse to v letu vere, ob spominu na prve slovenske misijonarje in glasnike božje Kristusove besede med nami.

-n j

TRETJEGA DECEMBRA AKADEMIJA

V POČASTITEV SPOMINA
ŠKOFA DR. GREGORIJA ROŽMANA
OB OSMI OBLETNICI
NJEVOE SMRTI

Škofov zavod Adrogué

slovenski dom

v soboto, 14. okt., ob 20

otvoritev razstave slovenskega tiska

● SLAVNOSTNA BESEDA G. DR.
JOŽE KRIVEC ● RECITACIJA ●
NARODNE PESMI ●

LEPO VABLJENI!

V Slovenski strojni delavnici

dobi službo

- ŽELEZOSTRUGAR, orodjar (matricero)
- VAJENEC za strojno obrt, starost nad 14 let
- DELAVEC star od 20 do 30 let za splošno strojno in ročno delo.

Naslov:

BOSE
Remedios de Escalada 135
Sáenz Peña — FNGSM
T. E. 575-4088

Arch. JURE VOMBERGAR

Director de obra y
constructor 1ra categoría

Načrti za gradnje vseh vrst, notranjo opremo, pohištvo. Ureditve gradbenih dovoljenj v Capitalu in Prov. Buenos Aires (predvsem občina La Matanza)
Independencia 321, 12º, d. 78
Capital
T. E. 30-6489

DUŠTVENI OGLASNIK

Lastnike stanovanjskih hiš v buenos-aireski provinci opozarjamo na določila provincijskega davčnega zakona, po katerih so lahko oproščeni nepremičninskega davka vsi tisti zavezanci, ki ne posedujejo v provinci drugega nepremičnega premoženja kot stanovanjsko hišo ali etažno stanovanje, v katerem dejansko prebivajo s svojo družino in katerega davčna vrednost ne presega v tem letu višine 960.000 pesov.

Za oprostitev je potrebno, da lastnik izpolni poseben obrazec (declaración jurada para la exención del impuesto inmobiliario de la vivienda familiar como único bien) in ga predloži pristojnemu davčnemu uradu (delegación ali oficina de rentas) ali v Casa de la Provincia de Buenos Aires, Callao 235, Buenos Aires. Zglasiti se je treba z osebno izkaznico, formularjem 101 ali temu odgovarjajočim, na katerem je osnovna cenilna vrednost za zemljišče in zgradbo, in s policijskim potrdilom o domovolišču (certificado de domicilio). Tega potrdila nekateri uradi ne zahtevajo.

Za oprostitev davka za letošnje leto se je treba prijaviti do 13. novembra in bo oprostitev veljala še za več let. Letos se morajo ponovno prijaviti tudi vsi tisti zavezanci, ki so že do sedaj bili oproščeni davka, ker na podlagi prejšnjih prijavitev letos nihče ni oproščen.

Zedinjena Slovenija

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO
Central B
ARGENTINO

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino \$ 1.900.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

SIMON RAJER

tel. 46-9440

Zorko Simčič

KRST PRI SAVICI

Igra v šestih slikah

Na odru Slovenske hiše 21., 22., 31. oktobra in 1. novembra

SLOVENSKO GLEDALIŠČE SLOV. MISIJONSKA ZVEZA
za misijonsko nedeljo

1200-letnico prve slovenske cerkve in 1100-letnico obiska sv. Cirila in Metoda

Režija Nikolaj Jeločnik

SLOVENSKI DOM V CARAPACHAYU
POMLADANSKI PIKNIK
Nedelja, 15. oktobra
ob prijetni zabavi orkestra Planika

15. oktobra 1967

praznik slovenske besede

slovenski dom

Beseda materina! O kolika
blagodat človeku od Boga!

Ivan Pregelj

Ob 11 dviganje zastav in
sveta maša

Ob 12 skupno kosilo

Ob 16 pričetek popoldan-
skega sporeda

Ves dan bo odprta

RAZSTAVA SLOV. TISKA

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Orel je preletel Savico. Profesor je skozi veliki daljnogled natančno videl, kdaj je sedel na rob skale. Stisnil je z zobmi spodnjo ustnico. „Kaj čaka Peter?“ je glasno izdal svojo mejevoljo. Tedaj se je orel zdržnil in se s plenum vred pogljal v votlino. Izpod vrha Komarče je pa prigrmel v dolino odjek strela.

„Zgrešil je.“ Zagrenjena profesorjeva beseda je šepelo zabolela, kakor bi jo bil kdo z nožem sunil v srce. Kar stegnili so ji je pred očmi.

Vencelj se je še vedno nepremično naslanjal na leseno steno stanu. Z desno je tiščal daljnogled na oči. Skozenj je videl, kako je močnega ptica vrglo ritensko nazaj iz gnezda. Prevrgel se je v zraku, pa se spet ujel in razprostrl peruti. Ni se pa mogel več dvigniti. Čimdalje nižje ga je zanašalo proti senožetim v Ukancu.

„Orel je zadet.“ Da se je bila Grmova prej onesvestila, bi jo bil zmagovalni nadgozdarjev krik predrnil. In če bi bil Hrubečka hotel šepelo zdaj poljubiti, bi se mu ne bila branila. Venceljnu pa nagajiva razposajenost niti

na misel ni hodila. Ne ravno zavoljo Tkalcove Jerce, s katero sta si bila že nekaj tednov dobra in ga je sedaj od daleč gledala. Le preveč pozorno je opazoval, kdaj orel omaga in kje se ustavi, da ga bo vedel iti pobirat.

Bled kakor zid je kasneje Vencelj res prinesel orla. Z desno je nadgozdar trdo držal razdraženega roparja za vrat in tiščal njegovo glavo daleč od sebe, da ni mogel sekati z zakrivljenim kljunom po njem. Levo zapestje pa mu je orel zagrabil s kremplji. Stiskal ga je tako močno, da je lovcu roka čisto posinjela. Še potem, ko je Grm orla pobil s klepalnim kladivom, niso mogli drugače razkleniti ukrivljenih krempljev kakor s kleščami. Ko si je Vencelj obrisal kaplje krvi raz brado, je pripovedoval, kako mu je orel v rokah oživel in ga napadel. Prej se je samo potuhnil.

Marsikdo je še čez dan prišel gledat ustreljenega pokončevalca jagnjet, kozličev in drobne divjadi. Zvečer se je pa pred Grmovim stanom ob velikem ognju zbral kar ves Ukanc. Tudi Tkalcovo Jerco je Vencelj pripeljal.

69 Spočetka ji je bilo malo nerodno. Pa je bila špelca tako prijazna z njo kakor še prejšnje čase le redkokdaj, čeprav ji ni bilo lahko pri sre. Skrbel jo je Peter, ki je prenočeval v steni Komarče.

Naslednji dan popodne je počil drugi strel. Orlica je padla že mrtva v strugo Savice. Zadeta je bila naravnost v srce. Špelca ni vedela, kako naj Petru zvečer čimbolj postreže.

Lovca je pa z zastavicami sporočil, da se še ne vrne. Grmova je obmolnila. Profesorju Novaku se je kar smilila. Vse ji je prizadejal, da bi jo spravil v dobro voljo, pa se je le redkokdaj nasmejala. In še takrat samo prisiljeno.

Zamišljen in sam nase jezen je Boštjan Tkalec poslušal v svojem stanu vris in veseli trušč senoskov in grabljic. Tako hlastno je kadil, da mu je čedra kar žvižgala.

In še tretjo noč je ostal Peter v skali. Mučila ga je strahovita žeja. Ko bi v skalni razpoki ne bil izsledil namočenega mahu, iz katerega je srkal vodo, bi ne bil vzdržal.

V soboto predpoldne sta skoraj zapored odjeknila spet dva strela. Vencelj je brž razglasil, da je Hribarjev zbil tudi obo mladiča. Znojev Martinč je vrgel koso za grm in odšel loviti naproti, kakor bi bil vedel, da brez nje-

gove pomoči Peter ne bo mogel dobiti nazadnje ustreljenega mladiča iz prepada.

Tiho, da nihče še opazil ni, se je Boštjan Tkalec zgubil s senožeti. Za debelo skalo je počakal na Petra in Martinča. Kakor bi bil iz tal zrasel, je stopil na stezo.

Skoraj ustrašila sta se ga in nista vedela kaj reči. Pa je prvi spregovoril Boštjan: „Peter! Ali si še hud name?“

Vesel svojega uspeha se je Peter nasmejal: „Če je vam prav, je meni še bolj. Bodiva spet prijatelja, čeprav sva se z Jerco razšla.“ In je ponudil Boštjanu roko.

Tkalec Petrove roke dolgo ni spustil. Dopovedoval je: „Jerca je bila še dokaj manj zate kakor pa za samostan. Z Venceljnom pa utegneta dobro voziti.“

Profesor Novak je že opoldne z vozom poslal na Bistrico po jed in pijačo. Po Petrovem prihodu je Ukanc zaplesal. In so pili in pili in se gostili. Ob mraku so se pa še domenili, da bosta Petrova in Špelčina pa Venceljnova in Jerčina svatba obe na en dan.

Zamudili so se pozno v noč. Prav takrat, ko je Grm kot zadnji zaklenil svoj stan, je luna obsijala prazno orliško v previsnih stenah nad Savico.

KONEC

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl
Cascante

Escribano Público

Pta. baja, of. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20

Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Luján, Francia 952

T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9—13

Hiša

v slovenskem naselju, Alto Castelar, z dvema sobama, veliko obednico, kuhinjo, kopalnico, vrtom ter velikim galponom, pripravnim za obrt. se odda pod ugodnimi pogoji

V NAJEM

Pojasnila:

Ventura Bustos 1843, Castelar

T. E. 629—3181